XXXVIII. évfolyam. Ára 10 fillér. Celldömölk, 1942. március 1. 9 szám

Kemenesalja

Megjelenik minden vasárnap reggel
Előfizetési díj egész évre 5 P, fél évre 2.50 P, negyed évre 1.30 P.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó: DINKGREVE NÁNDOR
Postatakarékpénztári csekkszámla 44868.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk, Kossuth Lajos-utca 14. szám
Hirdetés díja előre fizetendő.

Szociális fejlődés

A háborúban álló ország minden politikai, gazdasági és társadalmi erejét természetszerűleg a honvédelem, a hadseregfejlesztés céljaira kell forditani, a kormányzat mégis módját tudta ejteni annak, hogy ne legyen megállás a belső fejlődés, a szociális építés terén sem. Igen jellemző és megnyugtató a magyar élet erő rugalmassága és szilárdsága tekintetében az, hogy például a közel multban a belügyminisztérium keretében működő Országos Nép- és Családvédelmi Alap közel ötezer családi házat épített fel, a földmivelésügyi minisztérium a gazdasági szakoktatás fejlesztésére egész sereg iskolát, internátust tud épitteti és hogy ép e napokban jelent meg a rendelet, amely a mezőgazdasági társadalombiztosítás baleset biztosítási szolgáltatásait felemelte.

Az OKCsA-házak

A Szociális Felügyelőség háromféle Oncsa-házat tervezett, illetve építtetett. Készültek árvizes házak, falusi parasztházak, és városszéli munkásházak. Az árvizesház alapterülete 48, illetve 57 négyzetméter, költsége pedig 2400, illetve 2900 pengő. A falusi parasztház 75 négyzetméterre épült, 8600 pengő költséggel. A városszéli munkáshá zak kertházak, 64 négyzetméter

díjottak az egészségügyi szempontokra, nedvesség ellen jól szigetelték, melegtartók a falak, rothadásmentes a padlózat s a nagy ablakok biztosítják a jó világítást és kellő szellőzetés lehetőségét. Minden egyes háznál külön mosófülkék is vannak.

A házak anyagánál, szerkezeténél, megépítésénél az Oncsa tervezői elsősorban minőségi munkára törekedtek.

Gazdasági tanintézetek

Varga József iparügyi miniszter biztositani tudta a földmivelésügyi minsztérium programmjába tartozó új gazdasági tanintézetek építésének keresztülvitelét.

Nagytipusu középfoku gazdasági tanintézetet és fejipari szakiskolát kap Marosvásárhely, ami a szükséges kisérleti intézményekkel együtt 3 millió pengős épitkezést jelent. Középfoku gazdasági tanintézet és hozzá kapcsolódó internátus épül Sepsiszentgyörgyön 600.000 pengő költséggel. Debrecenben az idei év májusára már el is készül a középfoku gazdasági tanintézet internátust is magában foglaló nyolc tantermes épülete. Az itteni munkálatok, amelyek a tanintézet mellett berendezendő tangazdaság gazdasági épületeire is kiterjednek, kereken 1 millió pengő beruházást kivánnak.

Nagytipusu téli gazdasági iskolák épülnek — mindegyik tanulóotthonnal és mezőgazdasági szaklanácsadó állomással együtt — Nagykanizsán, Baján, Móron, Tatán, Ipolyságon, Kiszomborban, Orosházán, Nagyszalontán, Gyergyószentmiklóson, Szatmárnémetiben, Törökszentmiklóson, Tolnatamásin, Kisvárdán, Bánffyhunyadon és Székelyhidon. Ezek az építkezések egyenként 400-450.000 pengőbe kerülnek. Téli gazdasági iskolát

szalós, Tiszafüred, Cs

Végül kistipusu téli gazdasági iskolák épülnek Enyingen és Celldömölkön. Utóbbiak költségei egyenként 80.000 pengőt tesznek ki.

Baleset-biztosítás

A Hivatalos Lap szombati számában jelent meg a rendelet, amely 50 százalékkal felemeli az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet baleset biztosítási szolgáltatásait. A baleseti tápdíj napi 1 pengő 80 filléres emelkedik, a százalékos baleseti járadék pedig ezután 36 pengő lesz. A baleset miatt meghalt munkavállalók felesége 1200 pengő segélyben részesül s ugyanilyen arányban emelkedik az ehhez csatlakozó és a gyermekek száma szerint igazodó pótlék is. Az első két gyermek után 150-150 pengő, a további gyermekek után pedig a jövőben egyenként 300 pengő jár. A szolgáltatások e tekintélyes emelése természetesen maga után vonta a baleset biztosítás díjainak rendezését. A rendelet 1942 január 1-től kezdődőleg a gazdasági cselédek baleset biztosítás díját az eddigi 2 pengőről 3 pengőre emeli fel.

Ijesztő mértékben csökken Kemenesalja lakossága

A házasságkötés emelkedik, de gyermek nincs

Lapunk hasábjain már többször rámutattunk arra, hogy Kemenesalja 10 községében jóval is kevesebb a lakosság száma, mint volt 70 évvel ezelőtt az 1869 évi népszámlálás alkalmával. Az 1869- és 1941 évi népszámlálási adatokat összehasonlítva Bérbata lakossága 455-ről 428-ra, Kemenesfőgyörök 1218-ról 1184-re, Kemenespalfa 656-ról 629-re, Kisszomjó 661-ről 606-ra, Kőcke 787-ről 641-re, Magyargencse 1534-ről 1398-re, Nagyszimonyi 1601-ről 1563-ra, Sümegprágy 1775-ről 1669-re, Kemenesszentmárton 383-ról 244-re és Tokorcsé 511-ről 461-re csökkent.

A többi 25 község lakossága ha nem is rohamosan, de 1869-től kezdve szép lassan emelkedett körülbelül 1920-ig, de attól kezdve mindjobban divatba jött az «egyke» és az «egyke», mellette a szerkezetes szemérmes fokozták az elvándorlást is, úgyhogy az 1920. és 1941. évi népszámlálási adatok összehasonlítása alkalmával Kemenesalja mar 24 sorban adó községet találunk. A fent megszámlálás adatai szerint a 24 sorvadó község lakossága volt [illegible] és 1941 ben: Bőcs 1078—1094, Dér 807—761, Jánosháza [illegible] mindössze 1329—1184, Kemenesmagasi 1861—1635, Kemenesszentmárton 320—244, Kemenespalfa 668—629, Kemeri 801—733, Kisszomjó 623—606, Magyargencse 1460—1398, Mesteri 701—647, Nagyszimonyi 1840—1563, Nemeskeresztúr 867—726, Nemeskocs 556—522, Osli 1967—1831, Papócs 1870—1608, Sümegprágy 1822—1669, Szerdahely 893—822, Tokorcs 478—461 és Vönöck 1326—1211.

A 70 év népszámlálási adataiból teljesen kivilaglik, hogy Kemenesaljan az «egyke» és az «egyke» először a túlnyomóan evangélikus vallású községek lakosságát pusztította, majd újabban a divatos betegség mindjobban meghonosodott és elterjedt a jobbára katolikus vallású községekben is. Példa erre az utóbbi 10 évben Iszkáz, Kemenesszalónak, Kenyeri Mersevát, Nemeskeresztúr, Papócs és Jánosháza lakosságának fokozatos csökkenése, nemkülönben Celldömölké is, ahol a [illegible] 10 év alatt 6100-ról 5916-ra, azaz, adt. Ugyanezen idő alatt A sosag lakossa- 3556-ról 3373-ra, Iszkáz 735-ről 683-ra, Kemeneskápolnán 849-ről 3[illegible]1-re, Mersevát 722-ről 714-re és Papócs 1771-ről 1608-ra csökkent.

A celldömölki járás összlakossága 1930-ban 43.322, míg 1941-ben 41.714 volt, vagyis 10 év alatt 1.608 fővel csökkent. Mindezért hangsúlyozottan az «egyke» és az «egyset» okozzuk mert mint statisztika bizonyítja, Kemenesaljan a születési arányszám 3.15 ezrelék, ami mellett alatta marad az amugyis roszszú 7 ezrelékes orszá[illegible] arányunk. Az utolsó 8 év, vagyis 1939—940 csökkenést mutat, úgy a [illegible] évek [illegible] Kemenesaljan 810—791—704 gyermek látott napvilágot, míg ugyanakkor a halálozás 546—563—572-re emelkedett. Magától értetődő, ez ilyen szomorú visszaesést mutat a járás termeszetes szaporodása is, amely 1939-ben 275 fő, 1940-ben 247 fő, míg 1941-ben már csak 132 fő volt. Ez utóbbi szomot legmaibb ismérőnsor meghaladja az elvándoroltak számát, egy aztán a következő népszámlálás alkalmával újabb 1500—1000 lélekszám-vesztést varhatunk. Nem segít azon az sem, hogy a házasságkötések száma az 1940.

A katolikus egyesületek február 8 i jótekonyoslu tanczestelyen felül fizettek: 50 pengőt Szabó Karoly orez. gy. képviselő 20 pengőt Dr. Nemes Vazul és Német Sandor. 15 pengőt Lazar Jenő. 10 pengőt Halasz Gyula és id. Schütz Gyula. 9 50 pengőt dr. Bianczky Andras. 8.80 pengőt Gosztonyi Nandor és Seredi György. 7 50 pengőt Szabó Janos. 5 80 pengőt Szomor K. Felician. 5.50 pengőt Dr. Nesselmann Gyula, Hajós István. 5 pengőt Jándi Bernardin, Kiekkl József, Csoknyai József, Simon Sandor, Glatz István, id. Berkes Janos, Nagy Dénes 3 80 pengőt Vas Béla, Berkes Jenő, Osvath József. 3 pengőt Horvath Lajos, Berecz Endre, Kovacs József, Temesvari István, Rácz István, Ihasz Antal, Nagy József, Nagy Béla, Molnar Ferenc 2 80 dr. Szalóky Lajos. 2.50 pengőt Szécsi Janos, Poór János, Bagics Sándor, id. Tarczi János, Kolompár Dezső, Riszt Lajos, Kotz István, Hidi Sandor, dr. Jósa László, Horvath Kalman. 2.40 pengőt Saghegyi István. 2 pengőt Kishalmi Sebestyén, Mészáros Anna, Györök István, özv. Bozzay Zsigmondné, özv. Permay Ignácné, özv. Banoczi Istvanné, Pongracz István, Simon Károly, Lukacs István, özv. Kulhi Józsefné, Szabó József, Balint István, Hokhold István, Ágoston Sandor, Dénes István. Farkas Jenő, Nagy Istvan, Polgar Janos, Szokics Pal, Szigetvári Ignac, Karadi Mihaly, Kieff Maria, Kiss Ferenc, Németh Jenő, Gerzsei Gyula, dr. Pintér József Barabas Erenő, Tischler Erenő, Mógor József, Bartos Lajos, Nagy József. 1.80 pengőt Asbót István, Keszei Sándor. 1.50 pengőt Holpert Lajos, Saari István, Saári Imre, Gyurú Vince, Princ Józsefné, Fülöp József, Kassai József, Mesterházi Gyula. 1.20 pengőt Bogdan Ferenc, Törkenczi József, Pancél József, Rozdics Mihaly, Varnagy Janos. 1 pengőt Nihacsik Dénes, dr. Nyitray Pal, Morocz József, ifj Óri Janos, Farkas István, Tóth. István, Gersei Ferenc, Kovacs Karoly, Moritz Károly, Fülöp Karoly, Varga Gyula, Szabó Gizella, Csuzar István, Osskó Emil, Kovacs Sandor. 1 pengőnél kisebb összeget Tima László. Nemeth Imre, Jakab Péter, Toth Ferenc. Holpert József, Horvath Janos. Horvath István, Lenosés Imre, Molnár Karoly, Eszter Marton, Németh Ottó Szarka Karoly, Ágoston Ferenc, Kerek János, Sipos Gergely, Sarang István, Jakab Geza, Csajbók István, Zala István, Ajkay Béla dr., Dombi István Ozoll István, Peresznényi Miklós, Mizsei Karoly, és Varga Lajos. — Utólagosan még felülfizettek: 5 pengőt Kiss István, Geller József, Nagy József, 4 pengőt Vasúti Temetkezési Egyesület. 2 50 pengőt Nemeth Józsefné. 2 pengőt Vadaszi Imre dr. Szabó Kalman, Simon Károly, Vajay István, dr. Móritz Dénes. 1 50 pengőt özv. Várkonyi Karolyné. 1.20 pengőt Reich Marcel, özv. No[illegible] József, id. [illegible]gyi János.

Eladó ház

Balthyány-utca 1. számú ház, két szoba, két konyha éléskamra szabad kézből

eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Házasság. Fischer Rózsika és Spitzer Imre ma délutan Celldömölkön házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Eljegyzés. Vági Ferenc celldömölki Máv. műszaki tiszt eljegyezte Klemm Klárikat Celldömölkön.

Mozdonyvezetői vizsga. Polgár József. Pajor Ferenc és Horvath Zoltan II. celldömölki mozdonyvezető tanoncok f. hó 10-12 ig sikerrel tették le a mozdonyvezető szakvizsgát.

Vasuti hír. A szombathelyi üzletvezetőség Szenes János és Süle Zoltan pályafenntartó-hoz tartozó kisegítőfékezőket a forgalomhoz órabér-atalanyos vonatfékezőknek átvette.

Vasuti áthelyezések. A Máv. Üzletvezetősége Lajtai József tisztet Sárvarról Celldömölkre, Szávai Ferenc kocsivizsgálót Celldömölkről Körmendre helyezte at.

Uj lisztjegyek. Értesíti az elöljáróság a lakossagot, hogy a kiadott lisztjegyek marcius 1 én évenyüket vesztik. Az elöljáróság uj lisztjegyeket fog kiszerbesiteni az igenylőknek Az uj lisztjegyeken, illetve kenyérjegyeken az credetileg feltüntetett adagok az alabiak szerint valtoznak. A 25 dg-os kenyérszelvényre 20 dg. kenyér, vagy 13 dg. kenyérliszt szolgáltathato ki. A testi munkások potjegyére 15 dg. kenyér, vagy 10 dg, liszt, — a nehéz testi munkások potjegyére 35 dg. kenyér, vagy 20 dg. kenyérliszt szolgaltathato ki. Az Elöljaroság.

Szobafestő üzlet

Tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy néhai férjem által vezetett

szobafestő és mázoló

üzletet özvegyi jogon tovább vezetem. Elvállalom úgy egész házak, mint egyes szobák kifestését, cimtáblafestést, mázolást, javitásokat, valamint minden e szakba vágó munkák izléses elkészitését.

özv. Smedák Ferencné

A világ legfontosabb arucikke. Az amerikai gumipari szövetség elnöke nevezte a gumit a világ legfontosabb arucikkének évtizedekkel ezelőtt. Azóta megnagyobb jelentőségre tett szert ez a tömercikk, amelynek «Palyafutásáról», előállitásáról rendkivül érdekes cikket közöl Tolnai Világlapja legújabb szama. A csillagok rajongója, látogatás egy óriumbarlangban, felfedeztünk egy uj emberajtat. Az orvostudomány csodái [illegible] ki. A legnagy[illegible] szórakoztató és ismeretterjesztő cikkek dús során és a közkedvelt rovatokon kívül közel száz érdekes magyar és külföldi kép található a népszerű képes lapban. Tolnai Világlapja egy szám ára 20 fillér.

Eladó butorok:

1 ebédlőszekrény, 1 nagy ebédlőasztal, 4 darab szék és több apróság eladó.

Berkes Jánosnál Celldömölkön, Dulovits Árpád-utca 11, sz. alatt.

Napraforgó kötelező ültetése. Celldömölk nagyközség elöljarosaga közhirré teszi, hozy a nagyméltóságu miniszterelnök ur rendelete értelmben köteles minden 50 holdon alul gazda, a tengerivel bevetett vagy bevetetett területeket szegélynövényként, szélsősorban szokásos tavolsagra (60 70 cm) napraforgóval bevetni vagy bevetetni. Köteles továbbá minden 100 kat. holdon alul gazda szántóföldi mivelés alatt álló ingatlanaink 5 szazalékán, vagy olajlent főterméknek termelni, a végül minden 500 holdon alul gazda köteles a szántóföldi mivelés alatt álló ingatlanainak 3 szazalékán főterménykent napraforgót, vagy olajlent termelni. A termelő ingyen vetőmagban részesülnek és pedig az 50 kat, holdon alului gazdak vetőmagszükségletüket a helybeli leventeegyesület utjan a 100 kat. holdon alului gazdak és az 500 holdon alului gazdak pedig vetőmag-szükségletüket az Olajmagértékesitő Szövetkezettől (Budapest V., Akadémia u. 6. szám), valamint a helyben Futuratól igényelhetik. Az igénylőhez szükséges községi bizonyitványt az igénylő a községhazan beleg és dijmentesen kapja meg. A vetőmag igenylésével, a termeléssel, valamiut a termény értékesitésével kapcsolatos felvilagositást az érdeklődők a községháza 2 es szamu irodajaban megkaphatjak. Erdeklődni lehet még a Futurnal és a gazdasági felügyelőségnél A rendelet meg nem tartasaért törvényszabta szigoru büntetés jar.

Hogyan potolhatjuk részben a rézgalicot? Erről ír a növényvédelem és Kertészet legujabb szama. Cikkeket közöl még a gyors hasznot hozó gyümölcsnemek telepitéséről, a korai burgonya termesztéséről a vetőmag értékének meghatarozasaról, a gyümölcsfak meszeléséről, a melegágy egeszségtanaról, az istállótrágya értékéről, a gyümölcsfak alanyairól, a bor kénezéséről stb. A cikkeket illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VI., Aréna út 84/a) egy alkalommal e lapra való hivatkozassal díjtalanul küld mutatvany szamot.

Ugy a magán, mint az üzleti levelezéshez használandó összes

nyomtatványokat

izléses kivitelben készíti

Dinkgreve Nándor modernül felszerelt könyvnyomdája.

Névjegyek, eljegyzési- és esküvői értesítések egy órán belül elkészülnek.

Készült DINKGREVE NÁNDOR könyvnyomdájában, Celldömölkön Kossuth Lajos utca 14. szám

SPORT

Kisorsolták a tavaszi mérkőzéseket

A celldömölki pályát egyelőre még vastagon borítja a hó és a CVSE vezetősége ezideig még kondolni sem mert az edzések megkezdésére, maris az északdunantuli kerület elkészítette a tavaszi bajnokság sorsolását, amely a Székesfehérvárra áthelyezett Tóth-Lajtó edzőt és középfedezetet nélkülöző celli együttest majd nagy feladat elé állítja, mert mindössze csak 5 mérkőzést játszik idehaza, míg 8 at idegenben Egyébként a kisorsolt mérkőzések ideje a következő:

marcius 15-én Hajmaskér—CVSE
marcius 22-én CVSE—Fűzfő AK
marcius 29 én Mura SE—CVSE
április 12 én CVSE—Haladas II.
április 19-en Siófok—CVSE
április 26-an Ajka—CVSE
majus 3 an CVSE—Előre
majus 10-én Pet—CVSE
majus 17 én CVSE—Dano
majus 31 én Kőszeg—CVSE
junius 4 én MOVE ZSE—CVSE
junius 7-en CVSE—SzFC II.
junius 14-en Kinizsi—CVSE

Keresek bérletbe 10-15 hold szántóföldet Celldömölk vagy Alsóság határában.

Kiadok Celldömölkön az Erzsébet-utcában egy raktárnak alkalmas nagy helyiséget.

Cím a kiadóhivatalban

ELADÓ HAZ

Celldömölkön, Kuptik apat u. 19. számú ház, mely all egy kétszobas lakásból és mellék helyiségekből, szép kertte. azonnal szabadkézből eladó.

Érdeklődni lehet Szombathelyen, 11-es Huszár-ut 25. szam alatt Horvath Istvannál

50 Dankó-nóta

Norbert Sch[illegible]

Kivül a kaszárnyán.....

cimü dal költője, zongorára 2 40 pengőért kaphatók

HORVÁTH BÉLA

könyv-, papirkereskedésében Celldömölkön.

Hirdessen lapunkban!

XXXVIII. évfolyam. Ára 10 fillér. Celldömölk, 1942. március 1. 9 szám

Kemenesalja

Megjelenik minden vasárnap reggel
Előfizetési díj egész évre 5 P, fél évre 2.50 P, negyed évre 1.30 P.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó: DINKGREVE NÁNDOR
Póstatakarékpénztári csekkszámla 44868.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk, Kossuth Lajos-utca 14. szám
Hirdetés díja előre fizetendő.

Szociális fejlődés

A háboruban álló ország minden politikai, gazdasági és társadalmi erejét természetszerűleg a honvédelem, a hadseregfejlesztés céljaira kell forcítani, a kormányzat mégis módját tudta ejteni annak, hogy ne legyen megállás a belső fejlődés, a szociális építés terén sem. Igen jellemző és megnyugtató a magyar életerő rugalmassága és szilárdsága tekintetében az, hogy például a közel multban a belügyminisztérium keretében működő Országos Nép- és Családvédelmi Alap közel ötezer családi házat épített fel, a földmívelésügyi minisztérium a gazdasági szakoktatás fejlesztésére egész sereg iskolát, internátust tud építtetni és hogy épp e napokban jelent meg a rendelet, amely a mezőgazdasági társadalombiztosítás baleset biztosítási szolgáltatásait felemelte.

Az OKCsA-házak

A Szociális Felügyelőség háromféle Oncsa házat tervezett, illetve építtetett. Készültek árvizes házak, falusi parasztházak, és városszéli munkáshá zak. Az árvizesház alapterülete 48, illetve 57 négyzetméter, költsége pedig 2400, illetve 2900 pengő. A falusi parasztház 75 négyzetméterre épült, 3600 pengő költséggel. A városszéli munkáshá zak ikerházak, 64 négyzetméter k—5000 [illegible] díjtottak az egészségügyi szempontokra, nedvesség ellen jól szigetelték, melegtartók a falak, rothadásmentes a padozat s a nagy ablakok biztosítják a jó világítást és kellő szellőzetés lehetőségét. Minden egyes háznál kút on mosófülkék is vannak.

A házak anyagánál, szerkezeténél, megépítésénél az Oncsa tervezői elsősorban minőségi munkára törekedtek.

Gazdasági tanintézetek

Varga József iparügyi miniszter biztosítani tudta a földmivelésügyi minisztérium programmjába tartozó új gazdasági tanintézetek építésének keresztülvitelét.

Nagytipusu középfoku gazdasági tanintézetet és tejipari szakiskolát kap Marosvásárhely, ami a szükséges kisérleti intézményekkel együtt 3 millió pengős épitkezést jelent. Középfoku gazdasági tanintézet és hozzá kapcsolódó internátus épül Sepsiszentgyörgyön 600.000 pengő költséggel. Debrecenben az idei év májusára már el is készül a középfoku gazdasági tanintézet internátust is magában foglaló nyolc tantermes épülete. Az itteni munkálatok, amelyek a tanintézet mellett berendezendő tangazdaság gazdasági épületeire is kiterjednek, kereken 1 millió pengő beruházást kivánnak.

Nagytipusu téli gazdasági iskolák épülnek — mindegyik tanulóotthonnal és mezőgazdasági szaktanácsadó állomással együtt — Nagykanizsán, Baján, Móron, Tatán, Ipolyságon, Kiszomborban, Orosházán, Nagyszalontán, Gyergyószentmiklóson Szatmárnémetiben, Törökszentmiklóson Tolnatamásin, Kisvárdán, Bánffyhunyadon és Székelyhidon. Ezek az épitkezések egyenként 400-450.000 pengőbe kerülnek. Téli gazdasági iskolát kap tanulóotthonnal együtt szám[illegible] Győr egyenként 250.000 pengő költséggel. Végül kisiptusu téli gazdasági iskolák épülnek Enyingen és Celldömölkön. Utóbbiak költségei egyenként 80.000 pengőt tesznek ki.

Baleset-biztosítás

A Hivatalos Lap s ombati számában jelent meg a rendelet, amely 50 százalékkal felemeli az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet balesetbiztosítási szolgáltatásait. A baleseti táppénz napi 1 pengő 80 fillérre emelkedik, a százszázalékos baleseti járadék pedig ezután 36 pengő lesz. A baleset miatt meghalt munkavállalók felesége 1200 pengő segélyben részesül s ugyanilyen arányban emelkedik az ehhez csatlakozó és a gyermekek száma szerint igazodó pótlék is. Az első két gyermek után 150-150 pengő, a további gyermekek után pedig a jövőben egyenként 800 pengő jár. A szolgáltatások e tekintélyes emelése természetesen maga után vonta a baesetbiztosítás díjainak rendezését. A rendelet 1942 január 1-től kezdődőleg a gazdasági cselédek balesetbiztosítás díját az eddigi 2 pengőről 3 pengőre emeli fel.

Ijesztő mértékben csökken Kemenesalja lakossága

A házasságkötés emelkedik, de gyermek nincs

Lapunk hasábjain már többször rámutattunk arra, hogy Kemenesalja 10 községében jóval is kevesebb a lakosság száma, mint volt 70 évvel ezelőtt az 1869 évi népszámlálás alkalmával. Az 1869 és 1941 évi népszámlálási adatokat összehasonlítva Borgata lakossága 455-ről 428-ra, Kemenesújfalue 1218-ról 1184-re, Kemenespalfa 656-ról 629-re, Kisomlyó 661-ről 606-ra, Kocsk 787-ről 641-re, Magyarszecsőd 1534-ről 1398-re, Nagysimonyi 1611-ről 1563-ra, Sárfimánfa 1775-ről 1669-re, Kemenesszentmárton 333-ról 244-re és Tokorcs 511-ről 461-re csökkent.

A többi 25 község lakossága ha nem is rohamosan, de 1869-től kezdve szép lassan emelkedett körülbelül 1920-ig de attól kezdve mindenütt divatba jött az «egyke» és az «egyke», melletti a «egyke» [illegible] és az «egyke» okozta fokozatosan az elvándorlást is. Úgyhogy az 1920. és 1941. évi népszámlálási adatok összehasonlítása alkalmával Kemenesalján már 24 sorvadó község [illegible] van. A [illegible] népszámlálási adatai szerint a 24 sorvadó község lakossága volt 1920-ban és 1941-ben: Bér 1078—[illegible] —1094, Dúka 867—761, J[illegible] [illegible] 457—496, Ke[illegible] 1329—1184, Kemenesújfalu 1861—1635, Kemenesszentmárton 32[illegible]—244, Kemenespalfa 668—629, Kemenyi 801—733, Kisomlyó 623—606, Magyarszecsőd 1400—1898, Mesteri 701—647, Nagysimonyi 1840—1563, Nemeskeresztúr 867—726, Nemeskocs 556—[illegible], Papcs 1870—1608, Sárfimánfa 1892—1669, Szergény 893—822, Tokorcs 478—461 és Vönöck 1326—1211.

A 70 év népszámlálási adatai teljesen kivilágítják, hogy Kemenesalján az «egyke» és az «egyke» először a túlnyomóan evangélikus vallású községek lakosságát pusztította, majd újabban a divatos betegség mindjobban megkörösödött és elterjedt a jobbára katolikus vallásu községekben is. Példa erre az utóbbi 10 évben Izsákfa, Kemeneskapolna, Kenyeri Mersevát, Nemeskeresztúr, Papcs és Jánosháza lakosságának fokozatos csökkenése, nemkülönben Celldömölké is, ahol a népszámlálás 10 év alatt 6100-ról 5916-ra ajadt. Ugyanezen idő alatt Asóság lakossága 3556-ról 3373-ra, Izsákfán 735-ről 683-ra, Kemeneskápolnán 849-ről 821-re, Mersevaton 722-ről 714-re és Papcson 1774-ről 1608-ra csökkent.

A celldömölki járás összlakossága 1930-ban 43.822, míg 1941-ben 41.714 volt, vagyis 10 év alatt 1.608 fővel csökkent. Mindezért hatású volottan az «egykét» és az «egyset» okozzuk mert mint statisztika bizonyítja, Kemenesalján a születési arányszám 3.15 ezrelék, ami messze alatta marad az amúgyis roszszú 7 ezrelékes orszá[illegible] arányának. Az utolsó 8 év, vagyis 1933—940 [illegible] csökkenést mutat, míg a jelzett években [illegible] 810—791—704 gyermek látott napvilágot, míg ugyanakkor a halálozás 546—503 572-re emelkedett. Magától értetődően ilyen szomorú visszaesést mutat a járás termeszetes szaporodása is, amely 1939-ben 275 fő, 1940-ben 247 fő, míg 1941-ben már csak 132 fő volt. Ez utóbbi számot legmagabb is háromszor meghaladja az elvándoroltak száma, így aztán a következő népszámlálásra újabb 1500—1600 fővel vi[illegible]zesést várhatunk. Nem segít azon az sem, hogy a házasságkötések száma az 1940.

évi 247-ről 1941 ben 308 ra emelkedett, mert a kenyérgondokkal küzködő fiatalpárok épen úgy félnek a gyermekektől, mint az öregebbek.

A járási tiszti főorvoshoz beérkezett jelentések összesítése szerint Kemenesaljan 1941 ben nyolc községben volt kevesebb a születés mint a halálozás. Így Borgatan 4—7, Egyházaskeszőn 10—18, Magyargencsen 16—25, Nemeskocson 6—7, Ostffyasszonyfan 23—25, Rábakecskeden 9—12, és Varkeszőn 4—8 volt az üszülöttek, illetve halottak száma. Egyenlő volt a halálozás a születéssel: Kemeneskápolna 4—4, Nemeskeresztúr 13—13, Pápóc 29—29 és Tokorcs 9—9. Valamivel több volt a születés, mint a halálozás: Egyházashetye 11—10, Karakó 7—6, Kelédi 6—5, Kemeneshőgyész 27—23, Kemenespáfa 10—6, Kemenesszentmárton 4—2, Kemenesszentpéter 18—13, Kenyeri 18—16, Kócsk 8—4, Mersevát 18—15, és Sömjénmihalyfa 26—23. A természetes szaporodás ors agos arányszámát mindössze 10 községünk érte el 1941-ben. Így Bobán 22—10, Csőrenk 18—9, Dukán 1 —8, Iesakfan 13—8, Kemenesmagasiban 36—16, Kisomlyon 11—5, Mesteriben 9—3, Nagysimonyiban 38—21 és Vönöckön 29—19 volt a születés, illetve halálozás száma. A három nagyközség közül Celldömölkön 4.23, Alsóságon 6.2 és Janosházán 2.00 ezrelék volt a természetes szaporodás arányszáma, az országos 7 ezrelékkel szemben.

Kemenesaljan 1941-ben elveszületett 704, halvaszületett 12 gyermek. Bejelentett elvetélés volt 40. Az 572 halott közül 10 napos koron alul halt meg 25, egyéves korig alul 44, hetévesen alul pedig 8. Tüdőbajban 31, rákban 59, szívbajban 92, fertőzőbetegségben 2 és erőszakos módon 16 egyén halt meg.

Vajay Sándor

Ifjúsági vándorgyűlés Alsóságon

A celldömölki m. kir. téli gazdasági iskola és mezőgazdasági szaktanacsadó állomás ifjúsági köre Hajós István igazgató és Gábor Gyula ifjúsági elnök vezetésével vasárnaprol vasárnapra nagy szorgalommal és örömbuzgalommal felkeresi a szomszédos községeket, hogy azokban vándorgyűlés keretében az iskola hallgatósága bizonyságot tegyen az előmeneteléről, tapasztalatairól és az iskola nevelő fontosságáról, másrészt, hogy a gazdakozönséget bevezesse a korszerű gazdálkodás titkaiba és szemléltető előadásokban rávegye a mai gazdasági viszonyok között legfontosabb növények termesztésének felkarolására.

Vasárnap mult egy hete Sömjénmihalyfán, a mult vasárnap pedig Alsóságon rendezett az ifjúsági gazdakör ilyen vándorgyűlést, megpedig [illegible] helyen valóban igen nagy érdeklődés mellett. A gyűlést a magyar Hiszekegy vezette be, majd Gábor Gyula (Rábakecskéd) ifjúsági elnök talpraesett megnyitó beszéde után Szabó Ferenc (Ostffyasszonyfa): A napraforgómag termesztése, Rábai Tivadar (Janosháza): repcetermesztés, Horváth József (Alsóság): Szőlőalanytermesztés és végül Balogh Ferenc (Alsóság): Lentermesztés címinel tartott ismeretterjesztő szabadelőadást. Közben Szabó Lajos (Mesteri) szavalattal, az ifjúsági dalkör pedig énekszámokkal tette a műsort változatossá.

Az iskola ifjúsági gazdaköre legközelebbi vándorgyűlését ma, vasárnap 3 órakor Ostffyasszonyfán tartja.

A Marcal-meder kiszélesítésével kapcsolatos munkálatok 1942. évben

A Marcalvölgyi Vizitársulat által a mult esztendőben megkezdett és Nemeskocs község határáig elérkezett Marcalmeder szélesítési munkálatok a folyó évben folytatódni fognak. Ez évben előreláthatólag a tavalyi 750 ezer pengős munkáltatási költségelőirányzatnál jóval kisebb, mintegy 250 ezer pengő fog a Marcavölgyi Vizitársulatnak rendelkezésére állni. Ez a munkabérekre átszámítva kereken mintegy 39 ezer munkanapot jelent. A vizimunkálatokra alkalmas időt véve figyelembe, amely megfelelő időjárást és egyéb körülményeket feltételezve 4—5 hónapot tesz ki, vagyis 100—120 munkanapot, az átlagosan alkalmazható munkások száma ez évben alig lesz több 300—350 embernél. Ebből a létszámból is le kell számítani kb. 40—50 szentesi hivatásos kubikust és így összesen mintegy 800 környékbeli munkás foglalkoztatására lehet számítani. Tekintettel a munkálatok térbeli előrehaladottságára ez évben főkép Külsővat, Adorjánháza, Egeralja, Kispirit, Nagypirit, Kis- és Nagykamond, Kemenespáfa, Csőgle, Kocs, Boba, Janosháza, Nemeskeresztúr, Kisberzseny és Somlóvásárhely községek munkásai jöhetnek tekintetbe.

A fenti előreláthető körülményekre a Marcavölgyi Vizitársulattal egyetértően azért hívja fel a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara úgy az érdekelt munkavállalókat, mint a munkaadók figyelmét, hogy egyformán kisztába lehessenek azzal, hogy a szóbanforgó munkálatok az elmult évinél jóval kisebb arányuak lesznek, miért is úgy a munkavállalók, mint a munkaadók ehhez tarthassák magukat.

A Marcalvölgyi Vizitársulat különben is előreláthatólag csak olyan jelentkező munkásokat fog alkalmazni, akik illetékes községi előljáróságuk részéről megfelelő igazolvánnyal vannak ellátva s így felvételük nem veszélyezteti az egyes kérdéses községekben a termelés érdekeit.

Anglia a Német Birodalomnak kivetett kelepcébe esett

A most folyó második világháborut Anglia azért indította el, hogy az amúgyis nagy világoirodalmát mégjobban fokozza, hogy pontot tegyen németeknek azon követelései után, hogy visszakövetelik az elrabolt gyarmatokat. Nyíltan kimondott szándékkal indította meg a most folyó világháborut: Németországot azzá kell tenni, ami régen volt, apró rivális államokat kell ott szervezni, egymásközt gyűlölködvé, saját magukat gyilkolják meg. Anglia elszámította magát, hiba csúszott be, nem váltak be a remélt győzelmek, sőt a saját kelepcéjébe esett bele. Németország blokírozása helyett ő maga [illegible] alá, hogy ebbe bele kell pusztulnia.

A háboru kitörése óta, hogy mi minden történt, ami Németország javát szolgálja, azt felesleges felsorolni, arra szűk a mi kis lapunk terjedelme, csak arra szorítkozunk, hogy megemlítsük, milyen bajok érték a büszke albiont.

A háboruból időközben kiesett Franciaország jelentős hányadát szolgáltatta az angol háborus gazdaságnak, vasércet, piritet, foszfátot, bauxidot és sok más mindent több mint 20 millió tonna összegben. Ugyanakkor Svédországból 12 millió, Spanyolországból 5 millió tonna vasércet szállítottak. Ezeknek elvesztése igen súlyos csapás Angliára Anglia Franciaországot szánta harctérnek, nem gondolt arra, hogy ez az ország olyan hamar összeomlik. A számítás itt is csődöt mondott.

A balti államok: Dánia, Norvégia, Svédország, Finnország, azután Hollandia, Belgium, végül Szerbia, Románia, Görögország elvesztésével Anglia katasztrófális helyzetbe esett, amiből szinte lehetetlen kilábalni. Vegyük egyelőre csak a legfontosabb élelmiszereket: Ebből a kis összeállításból majd kiderül, hogy olyan szigorú blokád mint amilyent most Németország vezet Anglia ellen, halálos csapást jelent Angliára. Az angol élelmiszerszükségletek közül behozatalra szorul buzából 75 százaléka, rozsból 42 százaléka, kölesből 52 százaléka, kukoricából 100 százaléka, rizsből 100 százaléka, cukorból 90 százaléka, gyümölcsből 83 százaléka, borból 100 százaléka, kávéból 100 százaléka, teából 100 százaléka, kakaóból 100 százaléka, marhahús, disznóhús, birkahús, húsipari cikkek 53-61 százaléka, vaj 87 százaléka, sajt 78 százaléka, tojás 53 százaléka, halolaj 53 százaléka. Ilyenformán Anglia legfontosabb élelmiszerekből semmit sem tud otthon oly mértékben kitermelni, hogy az olyan szigorú blokádot kibírja, mint a mostani német tengeri zárlat.

Hogy ez mennyire igaz, lássuk a következőket. A mult világháboruban Anglia aránylag biztosan és szabadon használhatta legrövidebb tengeri utjait: Dánia, Hollandia, Norvégia, Belgium, Franciaország, Svédország, Finnország, Görögország stb. Most ellenben egész földkörüli utazásokat kell egyes hajórakományoknak tenniök, amig a szigetországból eljutnak, vagy visszaérkeznek, hogy ellássák Angliát. Például India 16.000 kilométerre esik, de mivel, hogy a földközitengeri utat nem használhatják, 25 000 kilométernyi távolra van India, ennek az utnak a megjárása a leggyorsabb hajónak is két hónap kell. Viszont már ez az ut sem biztos, valamint az sem biztos, hogy India meddig lesz kiakházható terület. Ugyanocsak ilyen nagy eltérések vannak Anglia és Amerika közötti hajózásnál is, miután Görland, Island érintésével lehet csak valami módon közlekedni. Ezt az utat régi, békés időkben télen nem használhatták mert az uszó jéghegyek veszélyeztették a közlekedést, most inkább félnek a német tengeralattjáróktól, mint a jéghegyektől.

Az elmult világháboru német blokádháboruja össze sem hasonlítható hatásában, ütőképességében a mostanival. Mégis ahogy később kiderült Anglia már majdnem térdre kényszerült ettől a német blokáddtól is. 1915-ben az angol élelmiszerárak a blokád következtében 59 százalékkal, 1916 ban 53 százalékal emelkedtek. 1918 júniusában pedig több mint kétszeresére emelkedtek az árak, drágult meg az élet. Hogy milyen veszélyes volt a német tengeralattjáró háboru, legjobban Lloyd George, emlékirataiból derült ki, aki ebben azt irja, hogy már jóelőre figyelmeztette az angol kormányt a várható [illegible]blokádra. Kijelentette, hogy a tengeralattjárók majdnem megdöntötték az angol tengeri uralmat. Voltak idők — irja, amikor az óvatosabb angol politikusok azt ajánlották, kössenek békét Németországgal addig, míg az angol hajóhad békésen uszkálhat a tengereken.

Ha ez igy volt az akkori háboruban, akkor most bármennyire dicsekszenek az angolok, minden bizonnyal sokkal sulyosabb a helyzetük. A mostani világháboru meginditásakor va-

amivel több mint 20 millió tonna volt a kereskedelmi hajó tere Angliának. Ebből 16 millió már is a tenger fenekén van.

Hozzáértők szerint Anglia lefoglalt és megvásárolt kb. 1·5 millió tonna kereskedelmi hajóteret. Saját bevallásuk szerint havonként 80 000 tonna hajóteret tudnak építeni. Ha ezeket tekintetbe vesszük, akkor is 12.5 millió a tiszta veszteség, ami naponként tömegével emelkedik az egész világtengereken. Éppen így van a hadihajótérrel is.

Anglia terjeszkedési korszaka 1815 óta a mult világháboru utánig tartott. Ezalatt az idő alatt 40 millió négyzetkilométer területet kb. 600 millió lakossal gyüjtött össze, hogy hogyan, azt ismerjük. Ez a terület a földnek 33 százalékát, a föld lakosságának pedig 26 százalékát teszi ki.

Angliára nézve 1940 év hanyatlást mutatja. Azóta meg, hogy kitört a távolkeleti japán háboru, a rohamos összeomlás jelei mutatkoznak. Emberi számítás szerint ezeket a csapásokat még egy Anglia sem birja el.

Ami pedig a legutóbbi napokban történt Angliában, a vég kezdete Churchil ezen a hélen kétizben alakította ujrá kormányát. Bekerült a kormányba Stafford Gripps, volt moszkvai nagykövet akit Anglia Kerenskyének, vagy Károlyi Mihályának tartanak, ami után már csak az összeomlás, a forradalom, a kommunismus következhet. Roosveltnek a kandalló mellőli parodizálása ne tévesszen meg senkit, 1818 nem ismétlődik meg.

Csoknyay József.

A tiszta nemzet... — A magyar katona...

A kat. akció vasárnapi közművelődési előadása

A Celldömölki Katolikus Akció rendezésében megismétlődő közművelődési előadások nagy sikere kétségbevonhatatlan bizonyítékot nyujt városunk kat. társadalmának komoly életfelfogasáról. mai, mondhatnánk apokaliptikus időkben, amikor évtizedek, sőt századok építő munkájának eredményei dülnek össze a haborúk vad fergetegében, mindnyájan érezzük, hogy vannak olyan kincseink, az emberi szellemnek és kulturának olyan értményei, amelyeket bomba, akna nem dönthet romba. Ezeket tehát, még a haborúk pusztítasa közepette is érdemes, sőt kötelességünk gondozni, épiteni. A Katolikus Ház zsúfolasig megtelt nagytermében megtartott vasarnapi előadás is ilyen építő munka volt.

Isten, Család, és a Haza eszméje adták az idei előadasok alapgondolatat. A Polgári Leanyiskola közreműködésével megrendezett vasárnapi előadás, a család eszméjétől, a haza eszméjéhez terelte at a gondolatainkat. A kitűnő érzékkel összeallított tárgysorozat és kisérőszámok zökkenő nélkül vittek át bennünket a haza gondolatkörébe.

A Polg. Leányiskola III. IV. o. énekkara a »Szózat«-tal nyitotta meg az előadást, majd Vadászi Emilia IV. o. t. — Krisztusé a család — cimű szavalata utan a Polg. Leányiskola igazgatója László Daniel bencés alperjel ur tartott előadast. Előadasanak targya »A tiszta nemzet« volt. Mindnyájan éreztük, hogy a magyar ifjúság nevelésében eltöltött [illegible] szerzetespapi lélek kristályosították ki gondolatait és alakították a mondatai. — A lelki tisztaság Isten akarata. Miként az önfentartasnak a Teremtőtől belénk öntött ösztönét: az evést, ivást a mértékletesség szabályozza, — a fajfentartas ösztönét Isten VI. és IX. parancsolata a házasság keretei közé szorította. Az élet forrásánál a tisztaság alljon őrt! A tisztaság »kemény« parancsának athagását Isten mindig büntette. Tanusítja a Szentírás bizonyítják ma is az elmegyógyintézetek, kórházak. A tisztátalanság átok az emberiségen; igazolja a történelem. Megdönthetetlennek hitt birodalmak pusztulasat, bukását okozta az erkölcstelenség s okozza ma is. A tiszta ifjúság nemzeti közkincs. Hazánk történelmének legragyogobb lapjai és nemzetünk erkölcsi életének legtisztább szakai egybeesnek. A tisztatalan ifjúság és Isten akarata elleni házaselet nemzetpusztító tenyező.

— Erék a gondolatok ellenállhatatlan erővel valtottak ki bennünk a meggyőződést, hogy a mai válságban nemzetünk megmentője, csak a lélekben és testben tiszta nemzedék lehet.

Következő számként a Polg. Leányiskola II. és IV. o. növendékei a gyermekének megbocsajto »Anyai szív« etc. adtak be kiváló alakító készséggel. Ugyanez a gondolat ismétlődött meg Váradi Antal: Tanu cimű költeményében, Halmi Emilia IV. o. előadásában, majd egy énekszám után Szomor K. Ferenc OSB tanár tartott előadást a magyar katonaról. — Elvezettel hallgattuk a lelkes előadást. Rövid, szabatos mondatai katonai vezényszavakként pattogtak. Robogó lendülete magával ragadott. Megismertük a katonaság nagy nevelő értékét, amikor felelősségre, kitartásra, bátor fellépésre, önállóságra, kezdeményezésre, fegyelemre, segítő bajtársi érzületre tanít és nevel. Büszke öntudattal tölt el hogy ezek a magyar katonától nem távolálló, ráerőszakolt tulajdonságok, — benne gyökereznek ezek fajtánk minden csepp vérében. Katonanemzet voltunk, katona erényeink csodálatba ejtették a világot a multban a világháborúban — nem tagadjuk meg őket a [illegible] sem. [illegible] bizonyította, hogy Sz[illegible] tanár úr, mennyire a szívünk szerint beszélt. — Lelkesedésünket csak fokozta Bakó Anna IV. o. tanulónak a »Nemzeti zászló« cimű szép szavalata és az énekkar »Lesz még miénk« cimű gyönyörű befejező éneke.

Az előadók és szereplők munkájáért dr. Nemes Vazul plébános mondott köszönetet, külön kiemelve a Polgári Leányiskola tanárainak és növendékeinek elismerésünket a legnagyobb fokban megérdemlő teljesítményért.

Felvétel a vasutnoz. Süle Józsefet az osztálymérnökséghez óraberaltalanyosnak felvették.

Testvér, fogj velem kezet

Irta: —ian —dor.

Testvér, ne tekints csüggedten hátra!
Egész ember kell ma a rengő gátra.
Ember, akinek szívében tűz ég,
És nem riasztja idő s messzeség!
Testvér, a vártán ne aludj soha,
Mert jön a rémek végtelen sora
S ha alva érnek, megremeg a gát
S látod a pokol démoni hadát.
Kajan kacajjal jönnek elérted
És ha nincs pajzsod, sziklabérc vérted
Sárba tiporják büszke fejedet.
— Testvér, — nyujtsd felém harcos
kezedet!
Kéz-kézbetéve, végtelen láncban,
Hidd el, — mi győzünk a halál
táncban, —
Mert, kit ma harcra kényszerít a vér,
Övé lesz megint egykor a babér!

Ság

Bazaltkoporsó, kőbemeredt gyász,
Mely Kemenesnek földjére vigyáz.
Élő példaszó: »Lám a kapzsiság
Helyet sem kíméli, haldoklik a Ság!«
— Fejét leütik. Hiába dacolt
Századokon át és hiába volt
Éke a siknak. Elfeledték már,
Hogy egykor állott: félelmetes vár! —

— Sorsod hat betelt gyönyörű Ságom.
Tollamat, — hidd el — szívembe
martom
S írok rólad, mint szerelmes diák,
Bár tudom, nem ért engem a világ! —
Követ viszik, törik homlokod
Am búsulásra megsincsen okod!
— Ki egyszer itta vessződ borát,
Áldva emlegeti: csonka Ság, — tovabbi

Magammal beszélek.....

Vaksötét éjjel, mikor a sötét
Szinte fojtogat; remegek félek,
Földre sujtottan, mint parány' féreg:
Magammal beszélek.

Biztatom magam', hogy így lesz s
úgy lesz!
Vaksötét éjre új hajnal tamad..
Örömmé válik a könnyes banat...
S lelkem igazat.

S midőn szemeimre leszáll az álom,
Szinte feledem azt is hogy élek..
Sötéttől, rémtől többé nem félek;
Istennel beszélek!

K.-menes-magasi.

Féláru utazási kedvezmény a tenyészállatvásárra

Az ötvenegyedik budapesti országos tenyészállatvásár alkalmából a rendezőbizottság rendkívüli nagy látogatottságra számít. Nemcsak azért, mert előreláthato, hogy a vasar páratlan állatgazdagsága nagy érdeklődést fog kelteni, hanem azért is, mert a visszafoglalt délmagyarországi területek lakossága számára [illegible] a nagy vásárra, hogy e vásárra rendkívüli utazási kedvezményt [illegible] ami ilyen nagy tavolságnál már számottevő összeget tesz ki.

A m. kir. kereskedelemügyi minisztérium az OMGE kérésére engedélyezte a március 21—29. napjain tartandó országos tenyészállatvásár megtekintésére feiutazók részére a szokásos 50 százalékos kedvezményt a m. kir. államvasutakon és a kezelésében levő helyfárdekű vasutakon. Ugyanezt a kedvezményt nyujtják az önálló igazgatással bíró hazai vasutak és hajózási vállalatok is. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány ára a Máv. és a többi közlekedési társulatok vonalaira szólóan egységesen 1·30 p. n. ő. Az igazolványt érnek az összegnek postabélyegben való beküldése ellenében, az igénybevevő nevének és a kiinduló állomásnak a közlése mellett a budapesti országos tenyészállatvásár utazási irodájától (Budapest, VIII., Blaha Lujza tér 1—3) lehet igényelni, de beszerezhetők az igazolványok egyéb utazási irodák, hirlapvállalatok, nagyobb községek elöljárósága, gazdasági egyesületek, gazdakörök, szövetkezetek és egyéb intézmények utján is, amelyek az igazolványok árusítására megbizást kaptak. Ilyen igazolvány Szerkesztőségünkben is kapható.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a Budapestre utazásra március 15—29-ig, a visszautazásra március 21-től április 4-ig bezárólag érvenyes és használható. Az igazolvány bármelyik kocsiosztályban, ugy gyors, mint személyvonatokon feljogosít az 50 százalékos kedvezményre.

A kiállitást utazási igazolvány alapján a MALERT belföldi repülőjáratain 10 százalékos kedvezménnyel lehet utazni.

A kedvezmények igénybevételére vonatkozó részletes feltételekről a rendezőbizottság utazási irodája és a kiadott nyomtatványok nyujtanak közelebbi tájekozodást.

Angóragyapjút 110 pengős

kgr-árig barmely kis, vagy nagy mennyiségben

készpénzért

vásárol vagy angórafonalra

átcserél

„ANGÓRATEX" Angórafonó és kikészítő kft.

Budapest, IX. Pápay István utca 12.

Gépüzemi fonóda.

A fennálló háborus állapotok

arra késztették a törvényhozást, hogy számos rendelettel, törvénnyel biztosítson magának befolyást a magángazdálkodás terén. — Mulhatatlanul szükséges, hogy úgy az érdekelt hatóságok, mint a magángazdaságok ezen rendelkezésekről teljesen áttekintő képet nyerjenek. Előbbiek, hogy könnyebben és alaposabban tehessenek eleget intézkedő, ellenőrző, felülvizsgáló kötelezettségüknek, ill. könnyűszerrel és biztonsággal állhassanak felvilágosításaikkal a jogkereső közönség rendelkezésére, utóbbiak — függetlenül attól, hogy hadiüzemmé vannak e nyilvánítva, vagy sem — hogy tisztában legyenek a zal, meddig a határig kötelesek beavatkozást, intézkedést és irányítást eltűrni.

Ezt a célt tartva szem előtt állították össze felettes hatóságaik jóváhagyásával és előzetes elbírálása után a Hadigazdálkodás és hadiüzemekre vonatkozó jogszabályok gyüjteményét dr. Pethő Tibor kir. ítélőtáblai tanácselnök, dr. Álpáry Imre ker. min. bér. tb. főszolgabíró és dr. Szirányi Tibor b. ü. min. titkár, a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács b. ü. m. összekötője. (Felülvizsg. szám: 113.070—e. n. 1941 H. M.)

A közel 400 oldalas mű ára egészvászonkötésben 22 pengő. Megrendelhető Kiadóhivatalunk utján, a pénz egyidejű beküldése mellett, vagy utanvéttel.

Készült
DINKGREVE NÁNDOR
könyvnyomdájában, Celldömölkön.

HIREK

Az első Nemzetvédelmi Kereszt Celldömölkön. A Kormányzó Úr Őfőméltósága Vas Béla okl. gépészmérnök — celldömölki máv. fűtőházfőnököt a nemzetvédelem terén tanusított különösen érdemes szolgálatai elismeréseként Nemzetvédelmi Kereszttel tüntette ki.

Tiszti értekezlet. A celldömölki és sárvári járások jegyzői kara kedden délelőtt Celldömölkön a községháza tanácstermében Hetthéssy Jenő dr. és Gaiba Vince főszolgabíró vezetésével együttes tiszti értekezletet tartott, amelyen a vármegye által Szombathelyről kiküldött előadók bevonásával az aktuális közigazgatási ügyeket tárgyalták le. Az értekezlet után a két járás jegyzői és az előadók közös ebéden vettek részt a Griff-szálló éttermében.

A Kemenesaljai Casinó március hó 7-én szombaton tartja este 6 órakor a casino helyiségeiben évi rendes közgyűlését, melyre tagjait tisztelettel meghívja Wimmer Lajos elnök. Tárgy: 1.) Elnöki jelentés. 2.) Pénztári jelentés. 3.) Pénztári előirányzat. 4.) Általános tisztújítás. 5.) Esetleges indítványok.

Lelkészértekezlet. A kemenesaljai evangélikus egyházmegye lelkészei március 5-én, csütörtökön lelkészértekezletre gyűlnek össze a helybeli ifjúsági otthonba. Az értekezlet előtt úrvacsorát vesznek, amit Kutas Elek zalaistvándi lelkész szolgáltat ki.

Óvónői kinevezés. Kovács Ilonka celldömölki óvónőt nagygeresdi állami óvónővé nevezték ki, aki már ott is hagyta eddigi állomását, a győri evangélikus napközi otthont.

Felülfizetések a Kat. Egyesületek február 8-i táncestélyén. Legutóbbi beszámolónkból sajnálatos véletlen folytán kimaradt a következő adat: dr. Hetthéssy Jenő főszolgabíró 20 P. Utólag érkezett felülfizetések: Mahder Károly 5, özv. Beckő Antalné d. Gécza Sándor 2, Szóka István és özv. Szóka Ferencné 1.25, Ladonyi Lajos 1 pengőt. A szíves felülfizetésekért ezúton is hálás köszönetet mond a Rendezőség.

Vasúti áthelyezések. A MÁV üzletvezetősége Horváth Sándor MÁV tisztet Zalaegerszegről Celldömölkre, Tamás János MÁV villanyvezetőt Szombathelyről Celldömölkre helyezte át.

Kinevezések a MÁV-nál. A MÁV igazgatósága Greczy Ferenc állomásfelvigyázójelöltet állomásfelvigyázóvá, Bognár László I., Nagy Ernő, Őri János, Berezi József, Mészáros József és Mike Géza altiszteket segédtisztekké, Soós István osztálymérnökségi napibéres irodai segédtisztté, Nagy [illegible] MÁV szertári altisztet szertárnokká nevezte ki.

Szakvizsgaletétel. Dömb. István MÁV segédtiszt, Káman József, Sü[illegible] [illegible] állomásfelvigyázójelöltek 21-én sikerrel tették le a forgalmi [illegible] szakvizsgát.

Esküvő. Tamás János celldömölki máv. villanyszerelő március 8-án vezeti oltárhoz a celldömölki apátsági templomban Baranyai Ilonkát.

Haláleset. özv. Boda Lajosné szül. Galambos Eleonóra betegen hosszas szenvedés után 81 éves korában elhunyt. Két unokahúga és kiterjedt rokonsága gyászolja.

Baleset. Tóth János 52 éves celldömölki lakos az utcán havat akarta eltakarítani, s amikor jeges járdán elesett, a baloldali bokájában eltörött. A celldömölki kórházban ápolják.

Bábszínház a celldömölki járásban. Fekete László és Gömöri Sándor a Pulóny-féle színtársulat két kiváló tagja bábszínházat szervezett. Bábszínházával most bejárja a celldömölki járás egész területét. Ma, vasárnap Bobán az [illegible] iskolában tartanak előadást. A bábszínház műsora [illegible] és elsőrangú műsorral rendelkezik.

A celldömölki HONSz csoport felhívása. A celldömölki HONSz csoport elnöksége ezúton kéri fel a csoport tagjait, hogy családtagjaik, gyermekeik számát, életkorát minél előbb jelentsék be az elnökségnél.

Evangélikus hírek. A helybeli evang. Nőegylet márc. 1-én vasárnap d. u. 4 órakor az új iskolában közgyűlést tart, amelyen egyvezető elnökét és titkárját választja meg. Március 8-i családestélyen este 7 órakor az új iskolában Gaiba Vince, a sárvári főszolgabíró tart előadást. A gyülekezet presbitériuma az elmúlt vasárnap tartotta presbiteri gyűlését, amikor is »presbiter és [illegible]« című kérdésről folyt megbeszélés. — A böjtben minden kedden és pénteken este 6 órakor az új iskolában böjti áhítat van, utána kedden a bibliaóra, pénteken a leányoknak van összejövetel, illetve énekkar. Minden vasárnap d. u. 5 órakor az új iskolában külön külön imaóra van a férfiak, asszonyok és leányok részére. Hétfőn este 8 órakor a gyülekezet vezetőinek van csendesórája. Csütörtökön este 7 órakor a vasutas tűzlakók részére van bibliaóra Györkös Sándoréknál. Szombaton este vasárnapi iskolai előkészítő összejövetel van a Leányszobában. Vasárnap d. u. 4 órakor az Otthonban játék délután van.

Iskolai hír. Dr. Szomraky Zoltánné [illegible] tanítónői állásra megválasztott Egyed Irma helybeli evangélikus tanítónő, az elmúlt héten megérkezett új állomáshelyére. A szombathelyi tanfelügyelőségen az esküt letette és meg is kezdte a tanítást a számára kijelölt osztályban. Az új tanítónő miatt a következőképpen alakult az evangélikus iskolában a tanító illetve az osztálybeosztás: Ludván Sándor ig. tanító tanítja az I. osztályt a régi iskolában, Egyed Irma tanítónő tanítja a II. osztályt az új iskolaépületben, valamint ugyanitt tanítja Tóth Dénes tanító a III.-IV. osztályt. Szabó Jenő tanító a [illegible] tanítja az V-VI-VII. osztályt.

Esküvő. Szigeti Pál és Fischer Magda csütörtökön délután 3 órakor tartják esküvőjüket Celldömölkön lakásukon.

Iparosok gyógyüdültetése. Az Ipartestületek Országos Központja balatonfüredi gyógyházába április 14-től 28-ig terjedő időre olyan iparosokat utal be, akik teljesen vagyontalanok, s előre haladott betegségük feltétlen gyógykezeltetést igényel. Ezen betegek minden költségét [illegible] ja fizeti. A beutalással kapcsolatban minden felvilágosítást megad az Ipartestület.

Új gazdasági felügyelő. A hivatalos lap hétfői száma szerint a földművelésügyi miniszter Ivanyi József nemeskocsi földbirtokost, aki január 1-től a kaszai gazdasági iskolánál mint helyettes tanár működik, járási gazdasági felügyelővé nevezte ki. Az [illegible] gazdasági felügyelő a sárvári járás élére került és pénteken már le is tette a hivatalos esküt.

Áthelyezés. Vas vármegye főispánja Mócz Jenő vármegyei díjnokot celldömölki főszolgabírói hivataltól Szombathelyre a vármegyei levéltárhoz helyezte át március elejével.

Katolikus egyházi élet

Oltáregyleti imaóra. Vasárnap, március 1-én délután 3 órakor oltáregyleti imaóra lesz az apátsági templomban, keresztúti ájtatossággal egybekapcsolva.

Első péntek. Március 5-én, csütörtökön délután 3 órakor a gyermekek, utána pedig a felnőttek gyóntatása. Este 6 órakor szentségimádás. 6-án pénteken reggel 6 órától gyóntatás. Háromnegyed nyolckor szentséges nagymise. (Ez egyben az Oltáregylet hivatalos miséje.)

Egyházközségi Tanácsgyűlés. A celldömölki r. k. Egyházközség tanácsa március 2-án hétfőn délután 5 órakor gyűlést tart a Katolikus Házban. A tárgysorozaton szerepel az egyházközség 1941. évi számadásának az elkészítése.

Dolgozó Leányok helybeli szervezete a Fabiola c. vallásos tárgyú színdarab betanulásán fáradozik, hogy a nagyböjt folyamán előadhassa ezt a katakombák világában lejátszódó színdarabot a helybeli vallásos érzésű közönségnek.

Katolikus Kulturest. A Katolikus Akció helyi szervezete, a Dolgozó Leányok közreműködésével műsoros előadást tart márc. 1-én, vasárnap d. u. 5 órakor a Kat. Házban. Előadást tartanak Fessler Erzsébet tanítónő és Seredi György hitoktató »Szociális igazságosság«, illetve a »Magyar föld kincsei« címmel.

Legényest. A Kat. Legényegylet legutóbbi keddesti legényestjén rendezett vitaesten részt vettek az egyesületi vezetőkön kívül Uhlár Gyula ig. tanító és Garay Rezső ipartestületi jegyző is. Értékes hozzászólásaikkal nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. Az iparos és kereskedő nyugdíj megvalósulása felé közeledünk már, épen azért értékes, hogy a fiatalság e témakörben, vitázva, komolyan gondol a jövőjére és jó iránytással valóban célja felé közeledik.

India kulcsa és a világkereskedelem kapuja. Így nevezik világszerte az Afganisztánból Indiába vezető útvonal egyik szakaszát, a Khiber-szorost. Az itt lakó afgán törzsek életéről, szokásairól és a nagyfontosságú stratégiai útvonal jelentőségéről rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl Tolnai Világlapja legújabb száma. Az olasz nép[illegible] Nippon katonai. A tűz papja. Az időszerű tájékoztatás céljából színes riportok emelkednek ki az új szám gazdag anyagából. A legjobb magyar írók novellái, a színes ismeretterjesztő cikkek dús során és a közkedvelt rovatokon kívül közel száz érdekes magyar és külföldi kép található a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 20 fillér.

SPORT

[illegible] után némi mozgás észlelhető a celldömölki sportéletben. Így a CVSE nagyválasztmánya Hidasz Gyula állomásfőnök, elnök vezetésével szerdán este gyűlést tartott, amely a folyó évre megválasztotta az egyes szakosztályok vezetőségét. A labdarugó szakosztály vezetője: Nagy István irodasegédtiszt és Schaffer Emil [illegible] helyettesek, míg a sportintézők: Fekete Sándor és Kovács Géza. A céllövő szakosztály vezetője: Gruber László főtiszt, edzője: Vaitkó József, Fekete Sándor és Lendvai Ferenc. A repülő szakosztály vezetője: Andrássy Ferenc dr. intéző, előadói: Mezei Gusztáv tiszt és Németh Miklós. Az atlétikai szakosztály vezetője: Vörös Béla tiszt, előadója: Takáts Mátyás. A tenisz szakosztály vezetője: Bartfai Miklós osztálymérnök, előadója: Kiss Ferenc tiszt. A torna szakosztály vezetője: Németh Miklós segédtiszt, előadója: Nagy Ferenc.

A választások megtörténte után a gyűlés foglalkozott a labdarugó-szakosztály aktuális kérdéseivel, így elsősorban a játékosanyag felfrissítésével és az edzőkérdés megoldásával, mivel a csapat eddigi edzőjét, Tőke Lászlót szolgálatilag áthelyezték Székesfehérvárra. A megbeszélés eredményeként kilátás nyílott arra, hogy a fűtőháznál alkalmazott játékosok, köztük Pajor, Polgár, Döbröntey és Géczy is játszhatnak majd a tavaszi idényben. Az edző kérdés egyelőre megoldatlan maradt, ellenben a labdarugó szakosztály vezetősége elhatározta, hogy ma, vasárnap délután 2 órakor játékosértekezletet tart a Vasutas Otthonban. A játékszabályok ismertetésére Horváth Győző helybeli játékvezetőt kérik fel, a sportpályát pedig már hétfőn megszabadítják a hótól, hogy az edzések minél előbb megkezdődhessenek, annyival is inkább, mivel március 15-én a csapat már bajnoki mérkőzést játszik Hajmáskéren.

Tanfolyami záróvizsga Magyargencsen. A földművelésügyi miniszter és a vármegyei gazdasági felügyelőség támogatásával Benedek Ilona és Rohonc Rozsika szaktanárnők Magyargencs községben egy hathetes háztartási és gazdasági tanfolyamot rendeztek, amely a múlt vasárnap a katolikus [illegible] iskolában kiállítással és záróvizsgával ért véget. A gazdag anyagú kiállításnak egész délelőtt nagyon sok látogatója volt és a délután megtartott záróvizsgán is zsúfolásig megtelt a terem az érdeklődő közönséggel. Az illetékes hatóság megbízásából a záróvizsgán Nunkovits Dénes földbirtokos elnökölt, mint záróvizsgabiztos, kinek tartalmas megnyitó beszéde után a tanfolyam 21 leányhallgatója nagyon szép előmenetelről tett tanubizonyságot, egytől egyig precízen megfeleltek mind a gazdasági és háztartási, mind a Magyar István dr. körorvos által tanított egészségügyi kérdésekre. A záróvizsga az oklevelek kiosztásával és Unger József tanító nagyon szép záróbeszédével fejeződött be. Végül a tanfolyam hallgatói kedélyes összejövetelen vettek búcsút a két tanárnőtől.

Lábát vágta le a vonat az öngyilkosjelöltnek. Tóth Imre 20 éves nagysimonyi napszámos szerdán este ittas állapotban összeszólalkozott az édesanyjával, özv. Tóth Jánosnéval s ezért elhatározta, hogy megválik az élettől. Tóth Imre 11 óra tájban a sötétség leple alatt kiballagott a nagysimonyi [illegible] átellenében húzódó magas[illegible] egyik sínre, hogy [illegible] a halálthozó vonatot, csakhogy — ember tervez, Isten végez! Így történt ez most is, mert a Szombathelyről Celldömölkre éjfélkor érkező 1312-es személyvonat mozdonyának hókotója Tóth Imrét a síneről leseperte, előre vetette jónéhány méterre, közben a szerencsétlen legény úgy esett vissza a sínek közé, hogy csak a bal bokáját zúzta össze a kerekek. Ugyanakkor a fején is szenvedett kisebb zúzódásokat, de azok nem veszélyesek. Tóth Imrét a telefonon kihívott mentők beszállították a celldömölki kórházba, ahol a lábát térd alatt amputálni kellett.